

Kommunal- og distriktsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

13.12.2023

Innspill til ny digitaliseringsstrategi.

Vi er glade for at vi får gi innspill til denne viktige strategien. For synshemmede gir gode digitale løsninger mulighet til full samfunnsdeltakelse, mens feil utforming kan utestenge gruppen fra løsninger som tidligere har vært greie å bruke.

Det er viktig at det stilles ufravikelige krav om universell utforming av digitale løsninger. Her må det stilles krav om kompetanse i alle ledd i utformingen og være utstrakt grad av brukermedvirkning. Det må være strenge sanksjoner når kravet ikke er fulgt, og det er nødvendig med et omfattende opplegg med tilsyn. Her er det svært bekymringsfullt at uu-tilsynet har fått reduserte ressurser i budsjettet for 2024, og at det er stor fare for at et viktig virkemiddel som tilgjengelighetserklæringen kan bli lagt ned fra andre halvår 2024 siden det ikke er driftsmidler til å drive denne viktige ordningen.

Det må også stilles krav til universell utforming av arbeidsplasser. En undersøkelse viser at 29% av synshemmede i yrkesaktiv alder har måttet slutte i jobben pga IKT-barrierer. Det er derfor viktig at krav om universell utforming av arbeid også kommer inn i likestillings- og diskrimineringsloven.

Vi ser at det er en sterkt bekymringsfull utvikling på flere områder. Det kommer avanserte innloggings- og køordningssystemer der det forutsettes bruk av berøringsskjerm. Det er til og med sykehus der synshemmede har fått beskjed om at de må ha med ledsager hvis de ikke kan bruke innloggingssystemet når de kommer på sykehuset for time. Det har i det siste kommet stadig flere eksempler på betalingsterminaler kun med berøringsskjerm for betaling. Blindforbundet har de siste ukene fått flere eksempler på personer som blir presset til å gi fra seg koden for å betale regningen. Og leverandørene av betalingsterminaler bekrefter at de nå selger en god del terminaler kun med berøringsskjerm. De to eksemplene over viser at utviklingen er bekymringsfull og også i det offentlige.

Det er viktig at alle som har synsproblemer får opplæring i bruk av smartteknologi og PC. Her har kommunene et opplæringsansvar, men mange opplever at dette ikke blir ivaretatt. Her må det sikres at kommunene tar sitt ansvar. Uten god opplæring vil faren for utestengelse være stor. Synshemmede bruker tale, leselist med punktskrift og forstøringsprogrammer og dermed må opplæringen gis av personer som er eksperter på bruk av disse løsningene.

Det må også finnes alternative løsninger for de som ikke er digitale eller ønsker alternativer. Dette må være tilfelle på alle samfunnsområder. Mange opplever i dag at det er svært krevende å få utført banktjenester for den som ikke er digital og at alternativene har svært høye gebyrer. Slik skal det ikke være.

Med hilsen
For Norges Blindforbund
Sverre Fuglerud, seksjonsleder.